

XAVER

časopis banskobystriekych bohoslovcov
ročník XIV. 1/2007

*Dynamizmus ľudskej lásky
Prázdniny na horách
Robo Kazík v seminári*

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského v Badíne

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník: XIV.
číslo: 1/2007 (Veľká Noc)

jazyková korektúra
Mgr. Erika Brezánska

teologický poradca
PhLic. Ing. Branislav Koppal, M.A.

technické spracovanie
Pavel Cerovský, Ján Kraus

coverfoto: pzero

adresa redakcie
Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

tel: (+421) (0) 484182602
e-mail: redakcia@xaver.sk

web: www.xaver.sk
bankové spojenie časopisu
0434002927/0900

cirkevné schválenie
Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98

registračné číslo
MK SR 1429/96
ISSN 1335-2628

Z O B S A H U

ThDr. Marián BUBLINEC, PhD.
Ako horieť a nevyhorieť? 6

Erik HANZEN
**„... lebo jeho milosrdenstvo je
večné.“** 9

Prof. José NORIEGA
**Povolanie k láske a ľudské
naplnenie** 10

Krížová cesta 13

Siard Dušan SKLENKA, O. Praem.
Robo Kazík v seminári 17

S.S.Lic. Blažej ŠTRBA
Lectio 20

Prázdniny na horách 24

šéfredaktor
Michal Lajcha

distribúcia
Tomáš Gúber

vizuálna koncepcia
Pavel Cerovský

redaktor
Michal Baláž

redaktor
Štefan Čunderlík

redaktor
Boris Brutovský

redaktor
Milan Tomaga

redaktor
Peter Sekereš

Úvodník

Veľký týždeň, čas v ktorom si pripomínáme udalosti od príchodu Pána Ježiša do Jeruzalema až do jeho slávneho zmŕtvychvstania, je vrcholom celého liturgického roka. Pripomína nám to najvlastnejšie Ježišovo poslanie – jeho vykupiteľské dielo, tú hodinu, pre ktorú prišiel na svet. V liturgických sláveniach či ostatných pobožnostiach Veľkého týždňa sa nám postupne pripomínajú jednotlivé etapy veľkonočného tajomstva. Ale nielen pripomínajú.

Jednotlivé slávenia nás priam spájajú s týmto tajomstvom. Vyzývajú nás rozmýšľať nad významom Kristovej obety a jeho víťazstva pre náš život. Jednotlivé úseky Ježišovej cesty – slávnostný vstup do Jeruzalema, Posledná večera, zajatie a krížová cesta, smrť a pochovanie, zmŕtvychvstanie a udalosti veľkonočného rána – to všetko kladie veľa otázok, ale prináša aj veľa svetla a povzbudenie pre náš život. Každého osloví možno niečo iné. Niekoho nestálosť ľudskej mienky, ktorá raz volá na slávu a o chvíľu žiada smrť. Iný si uvedomí veľkosť daru Eucharistie pri Poslednej večeri, či príkaz lásky, ktorý tam zaznel. Ďalší nájde povzbudenie k vytrvalosti pri nesení kríža a k odpusteniu tým, ktorí ho spôsobujú. Nieкто nanovo prežije skutočnosť, že sme pod krížom dostali Pannu Máriu za matku. Možno niekto získa nový pohľad na smrť svojich blízkych, či svoju vlastnú. Kňazi i bohoslovci si môžu prehĺbiť pohľad na kňazstvo, ktoré bolo v týchto dňoch ustanovené. A mohli by sme pokračovať. Čo sa nás dotkne, istotne závisí aj od toho, čo momentálne prežívame, aké sú naše terajšie radosti a problémy.

V týchto dňoch sa skrýva veľké bohatstvo. Také veľké, že vždy ponúka nové svetlo a nové milosti pre tých, ktorí prežívajú a slávia tieto tajomstvá.

ICLic. Pavel Michalovič
vicerektor

Hoci ich prežívame každý rok, hoci sa slávenia navonok podobajú, vždy je v nich skryté nové Božie povzbudenie pre život. Záleží na nás, či otvoríme srdce pre toto bohatstvo. Vytvoríme v týchto dňoch vo svojom prostredí a vo svojej duši priestor pre Božie pôsobenie, aby nám mohli nanovo zaznieť slová o Kristovom víťazstve nad hriechom a nad smrťou, aby sa obnovila naša účasť na tomto víťazstve a aby ho bolo cítiť aj v našom živote.

Veľkonočné sviatky plné duchovnej radosti všetkým čitateľom želá

ICLic. Pavel MICHALOVIČ

XAVER

4

Citrón

Strach je našou celoživotnou súčasťou. Sprevádza nás od narodenia až po smrť. Akokoľvek by sme pred ním utekali, sú situácie, kedy si nás nájde. A či je jeho prítomnosť pozitívna alebo negatívna? Odpoveďou je skutočnosť: akoby to tu vyzeralo, keby nebol? Bolo by tu oveľa horšie ako s ním. Strach nás robí pokornejšími. Spôsobuje bolesť, no nie všetko, čo bolí je zlé. Naopak! To, čo bolí, znamená, že ešte žije. To, čo už nemá možnosť pociťovať utrpenie, je mŕtve...

Má zmysel brániť sa strachu? Nemá, je prirodzený. Najprirodzenejší je strach z neznáma. V živote je najväčšou neznámou smrť. Preto sa jej všetci tak bojíme. Z toho vyplýva:

nebojme sa strachu, ušetríme čas a energiu...

-šĎ-

news

Tlačí a súri nás všeličo. Ale keď vás tlačia termíny a naháňa šéfredaktor, no to je už vážne. Sadám si teda a rýchlo hľadám nejaké tie zápisky, kalendáre a diáre, kde sú zaznačené akcie pre naše News.

Po krátkej vianočnej radosti sme sa veľmi rýchlo vrátili späť do študentskej reality. A tak sme január viac-menej presedeli nad knihami, skriptami, poznámkami, no hlavne – pred profesormi. Niekedy to šlo celkom fajn, inokedy sa bolo treba vrátiť ešte raz. Veď viete, o čom je reč.

28. január ako zvyčajne patril akadémii o sv. Tomášovi Akvinskom a odbornej prednáške jedného z prednášajúcich na fakulte. Ako ináč, táto úloha pripadla nováčikovi v profesorskom zbore. „Lós padol“ na S.S.Lic. Blažeja Štrbu, ktorý prednáša bibliikum.

O dva dni nato sa započul aj náš otec prefekt Repko, ktorý v Bratislave obhajoval licenčnú prácu. A veruže uspel. Gratulujeme!

x a v e r

Hneď na začiatku februára sme sa tešili z týždňa semestrálnych prázdnin. Využili sme ich netradičným, no o to bratskejším spôsobom. Keďže nám Pán Boh požehnal sneh, rozišli sme sa do troch lyžiarskych lokalít (Mýto pod Ďumbierom, Donovaly a Kremnické Bane) a štvrtá skupina do Domu sv. Františka v obci Močiar. Diakoni zatiaľ naberali prvú pastoračnú múdrosť v pridelených farnostiach.

Na 13. februára o 19.30 hod. mám v kalendári zaznačené stretnutie redakčnej rady Xavera. Opäť sme meškali, odhlasovali a rozdelili články, zjedli bonboniéru a čo-to nedokončili. Snáď sa to nabudúce podarí.

Na záver fašiangov k nám zavítal známy slovenský spevák Robo Kazík. Podelil sa nielen s hlasom, ale aj s dušou. A ako tradične pred pôstom, zorganizovali sme si fašiangový večierok. O zábavu sa postarali všetky ročníky, no hlavnú zodpovednosť niesli bratia tretiaci. Nesklamali.

No a potom Popolcová streda a s ňou 40-dňový pôst. Krížové cesty, duchovná obnova, Staré Hory, Diecézne večeradlo, stretnutie miništrantov diecézy, stredajšie stretnutia Lectio (rozoberanie čítaní nasledujúcej pôstnej nedele) a okrem toho škola a učenie tvorilo týchto niekoľko posledných týždňov.

Toľko som toho našiel v kalendári. Čo sa však skrýva v tom Božom kalendári ďalej, uvidím. A vy budete opäť pri tom!

-bb-

News

XAVER

5

Ako horieť a nevyhorieť?

Úvahy nad myšlienkami Benedikta XVI.

Jedno z moderných a dnes často používaných slov je vyhorenie. „Vyhoriť“ v modernej psychológii znamená aj zostať prázdny. Nieкто sa napríklad venuje iným ako vychovávateľ: môže to byť rodič, ktorý žije pre svoje deti, môže to byť psychológ, ktorý pomáha, psychiatier, môže to byť kňaz, ktorý sa obetuje pre ľudí, ale keď si večer sadne na svojej fare, môže sa mu zdať, že je prázdny a veľmi ho to všetko už ani nebaví. Mama, ktorá darovala svoje najlepšie roky deťom, si môže povedať: malo to všetko cenu? Zostala som prázdna. Takto by sme mohli hovoriť veľmi dlho, ale tí, ktorí to prežívajú, vedia, o čom hovorím. Pýtame sa: prečo je to tak? Prečo sa dávaním vyprázdňujeme? Ale ešte dôležitejšia otázka je: dá sa horieť

a nevyhorieť? Písmo nám hovorí, že Mojžiša zaujal horiaci ker, ktorý horel a nezháral. Videl v tom znamenie prítomnosti samotného Boha. Z toho potom vyplýva, že je tu Ktosi, kto vie horieť a nezhorí, nevyhorí, nezostane prázdny. Živí sa plameňom. Teda je tu nádej.

Niekedy sa nám takéto veci stávajú aj preto, že žijeme v mentalite „darovania sa do bezvedomia“. Ja som tu pre druhých, ja sa chcem obetovať, ja sa chcem darovať. Je nám to blízke, veď kresťanstvo je o živote pre iných, o darovaní sa. Iste, ale zvláštnym spôsobom. Benedikt XVI. nás upozorňuje múdrosťou otca a pápeža v siedmom bode encykliky *Boh je láska*: „Človek nemôže žiť ani výlučne v darujúcej sa, zostupujúcej láske. Nemôže stále iba dávať, musí aj prijímať. Kto chce dávať

lásku, sám ju musí prijať ako dar. Iste, človek sa môže – ako nám hovorí Pán – stať prameňom, z ktorého potečú prúdy živej vody. Ale aby sa stal takým prameňom, on sám musí piť, stále znova, z toho prvotného prameňa, ktorým je Ježiš Kristus.“ (DCE,7)

Ako sa darovať a pritom ostať plným? Mám priateľa kňaza, ktorý urobil veľmi peknú katechézu. Zobral prázdne poháre a naukladal ich do tvaru pyramídy. Základ, potom prvé poschodie, ďalšie, na samom vrchu jeden. Ot-

voril fľašu vína a začal nalievať do vrchného pohára. Naplnil ho po okraj, ale lial ďalej, takže víno začalo pretekať do spodných pohárov v druhom rade, naplnili sa a on lial ďalej a víno pretekalo do tých najspodnejších. Ťažko je nájsť krajší obraz toho,

ako by mal vyzeráť život kresťana. Skutočne dávam iba vtedy, keď som naplnený tak, že som až preplnený, že v sebe Božiu lásku a pravdu už nemôžem udržať. Iba z plnosti srdca hovoria ústa, iba ak pretekám som presvedčivý. Ale potom aj popri dávaní stále plný.

Najkrajšie túto pravdu žila Panna Mária. Bola to žena, ktorá vedela prijímať. Nechala sa obdarovať. Vedela prijať dar. Dnes si pripomíname, že

Boh ju obdaroval už pri počatí. Počala sa bez dedičného hriechu. Rástla v Božej milosti, takže anjel Gabriel ju našiel milosti plnú. Zdravas Mária, milosti plná... Tak ju oslovil. A hneď pridáva ďalšiu vetu: Našla si milosť u Boha. Milosti plná nachádza ďalšiu milosť, a tak sa stáva milosti „preplnenou“. Nevládze v sebe Božiu milosť udržať, nevie nehovoriť, spieva svoj Magnificat a stáva sa presvedčivou. Na svätých sa to stáva jasným – kto kráča k Bohu, nevzdáľuje sa od ľudí, naopak, stáva sa im skutočne blízkym. Na nikom inom to nevidíme lepšie ako na Márii...(DCE,42)

Panna Mária bola nádobou, nebola potrubím, cez ktoré preteká voda, ale keď prestane tiecť, ono zostáva bolestne prázdne. Človek nie je prostriedkom, ale cieľom Božej lásky. Nádobou, nie potrubím.

Na začiatku nášho uvažovania sme si položili otázku – ako horieť a nevyhorieť, ako sa darovať a nezostať prázdny. Je jediná cesta. Otvoriť sa Božej láske, vidieť v sebe nádobu, ktorá sa chce naplniť. To, čo pretečie cez naše okraje, začína slúžiť. To presvedča.

Nezabudnime, my, kresťania, na slová Benedikta XVI., ktoré sme už raz spomínali. Človek nemôže žiť, ani výlučne v darujúcej sa láske. Kto chce dávať lásku, sám ju musí prijať ako dar. Mária, milosti preplnená, oroduj za nás, aby sme to dokázali ako ty.

„... lebo jeho milosrdenstvo je večné.“ /Ž 136/

Cirkev každoročne slávi Nedeľu Božieho milosrdenstva. Tento sviatok, vzácny pre každého hriešnika, nám Pán Ježiš dal cez rehoľnú sestru sv. Faustínu Kowalskú.

Bola to jednoduchá rehoľníčka, verná plneniu Božej vôle. Veľmi blízko nám sprostredkovala, čo vlastne Božie milosrdenstvo je. Nielen o ňom hovorila, ale ho aj sama praktizovala vo svojom každodennom živote.

Pán Ježiš jej jedného dňa povedal: „*Dcéra moja, hovor celému svetu o mojom nepochopiteľnom milosrdenstve. Túžim, aby sviatok milosrdenstva bol úkrytom a útočiskom pre všetky duše, zvlášť pre úbohých hriešnikov. V ten deň je otvorené vnútro môjho milosrdenstva. Vylievam celé more milostí na duše, ktoré sa priblížia k prameňu môjho milosrdenstva. V tento deň sú otvorené všetky Božie pramene, cez ktoré plynú milosti. Nech sa nebojí priblížiť ku mne žiadna duša, hoci by jej hriechy boli ako šarlát.*

Moje milosrdenstvo je také veľké, že za celú večnosť ho nepochopí žiaden rozum, ani ľudský, ani anjelský. Všetko, čo jestvuje, vyšlo zvnútra môjho milosrdenstva. Každá duša bude po celú večnosť vo vzťahu ku mne rozjímať o mojej láske a o mojom milosrdenstve.

Sviatok milosrdenstva vyšiel z môjho vnútra. Túžim, aby sa slávnostne slávil na prvú nedeľu po Veľkej noci. Ľudstvo nenájde pokoj, kým sa nevráti k prameňu môjho milosrdenstva.“

Zamyslime sa, ako je v dnešnej dobe potrebný

pokoj, ktorý nám nik nemôže dať, len milosrdný Ježiš. Svet nám nikdy nedá pravý pokoj. Koľko je teraz nepokoja v rodinách, medzi súrodencami, susedmi, priateľmi... Ale prečo?

Lebo pokoj chceme mať len pre seba. Taký, ktorý vyhovuje len nám: sebecký, aby ma nikto neotravoval, aby som nemusel poslúžiť atď. Veď to dobre poznáme. Toto nie je Božie.

Svätá Faustína je nám vzorom. Preukazovala milosrdenstvo tromi spôsobmi: slovom, skutkom, modlitbou. Ak chceme mať v sebe Boží pokoj, musíme slúžiť Bohu. Prichádzať k nemu, prosíť ho o potrebné milosti. On nám ich dá, veď je nekonečne milosrdný, ale nezabudnime aj poďakovať. Práve tento deň je veľmi vzácny, aby sme čerpali z Božieho milosrdenstva. Hlavnou nádobou na čerpanie Božieho milosrdenstva je dôvera. Preto verme Bohu. Oddajme sa Božej láske. V tento deň Pán Ježiš povedal:

„Kto s dôverou pristúpi k prameňu môjho milosrdenstva, ktorým je svätá spoveď, sľubujem odpustenie všetkých hriechov a trestov. Tak prečo mu neveríme? Veď on najlepšie vie, čo nám treba. Verme jeho láske a Božie milosrdenstvo sa prejaví v plnej miere. Preto aj v tento deň oslavujeme Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.“

Erik HANZEN, 3. ročník

10 *Povolanie k láske a ľudské naplnenie*

Ešte na začiatku akademického roku sme sa zúčastnili konferencie „Rodina a nová evanjelizácia“, ktorá sa konala v Ružomberku pri príležitosti 25. výročia vydania pápežskej exhortácie *Familiaris Consortio* (o úlohách rodiny v dnešnom svete). Najviac nás oslovila prednáška profesora Noriegu, ktorá má tri časti: *Človek stvorený ako muž a žena*, *Integrácia ľudskej lásky*, *Duch Svätý a manželstvo*. Uverejníme ich v Xaveri na pokračovanie.

Rodina sa dnes nachádza na križovatke ťažkostí spoločnosti. Ak je niečo, čo nás všetkých zaujíma, o čo sa staráme, tak je to práve rodina.

Ale aké je vlastné povolanie rodiny? K čomu Boh povoláva človeka v rodine? Zdá sa, že Boh vložil do našich sŕdc prísľub niečoho, čo nás presahuje, čo nemôžeme dosiahnuť sami v našom živote. Vložil do nás semienko, ktoré rastie a ktoré vzbudzuje túžby väčšie ako my sami vieme uspokojiť. Táto túžba po niečo väčšom, je túžbou po spoločenstve osôb. Chcel by som sa spolu s vami zamyslieť práve nad týmto faktom.

Človek stvorený ako muž a žena

Čo mal Boh na mysli, keď ho napadol taký úžas, ako stvoril človeka ako muža a ženu – ako Adama a Evu? Prečo Boh stvoril človeka ako muža a ženu? Bol to jeho zámer, že človek bol stvorený ako muž a žena? Mal predstavu o ľudskej osobe,

o jej plnosti alebo to bola len náhoda, že sme stvorení ako muž a žena?

Sledujúc masovokomunikačné prostriedky sa dnes zdá, že sexualita a rozdielnosť pohlaví je niečo, čo samo osebe nemá význam. Naopak, akoby to bolo niečo, o čom môžem slobodne rozhodovať a čo môžem používať podľa vlastného uváženia. Zdá sa, že sexualita je len akoby istý materiál, ktorý máme vo svojich

rukách a ktorý môžeme svojvoľne formovať rozličným spôsobom podľa pôžitku, ktorý poskytuje.

Čo mal Boh na mysli, keď stvoril človeka ako muža a ženu, keď myslel na človeka pohlavne diferencovaného tak, ako vyšiel z jeho rúk? Odpoveď, ktorú nám ponúka Ján Pavol II. je odpoveďou skutočne geniálnou, pretože zahŕňa v sebe spojenie citu i dynamizmu lásky, ktoré sú vlastné ľudskej prirodzenosti. Skúsenosť lásky nesie sama v sebe náboj pravdy a je svedectvom o Pravde, ktorú je potrebné pochopiť, ktorú je potrebné poznať, ktorú je potrebné vysvetliť a objasniť.

Telo ako prostriedok lásky

Čo môžeme vnímať, zakúšajúc skúsenosť lásky i ľudskú lásku vo všeobecnosti? Na prvom mieste si musíme všimnúť naše telo ako prostriedok lásky, pretože bez tela, bez telesnosti a materiálnosti nie je pre človeka možná skúsenosť ľudskej lásky. Telo, ktoré reaguje veľmi konkrétnym

spôsobom najmä pred iným pohlavne diferencovaným – teda pohlavne odlišným – telom; muž pred ženou alebo žena pred mužom. Ale ku skúsenosti ľudskej lásky patrí okrem tela aj cit, emócie a mnohé ďalšie hodnoty osoby, ktoré nemôžu byť zredukované iba na rozmer tela alebo sexuality. Prečo teda reagujeme tak intenzívne, keď vidíme pred sebou inú osobu a zvlášť osobu iného pohlavia? Reagujeme preto, lebo sme boli stворení ako neúplní, nedokonalí. Zdá sa, že sexualita môže byť videná aj ako nejaká rana, ktorá nám zjavuje, že nám ešte stále niečo chýba.

Človek stворený pre spoločenstvo

Nikto z nás nerozhodol o tom, aby sexualita bola takto dôležitá v jeho živote a práve preto je sexualita sama v sebe naplnená významom, zmyslom, ktorý treba spoznať. Vo svojom živote máme skúsenosť, že nás priťahujú osoby, že nás priťahuje tá osoba, ktorá je pohlavne odlišná. Ale prečo nás zaujíma? K čomu nás volá? Prečo nás pozýva k niečomu, čo nás presahuje? Jasnú odpoveď nám ponúka Ján Pavol II. v prvom dokumente venovanom rodine, v exhortácii Familiaris Consortio: „Človek nie je stворený preto, aby bol sám, ale pre spoločenstvo.“

Nikto z nás nemôže pochopiť seba samého v samote, ak sa zahľadí iba sám na seba. Zmysel života je zjavený človeku vtedy, keď sa pozerá na iného človeka. Adam, ktorý bol stворený Bohom ako človek telesný, napriek telu, ktoré ho spája so všetkými ostatnými stворeniami, sa cíti sám. Po jeho prvom dni práce, keď pomenoval všetky ostatné stvorovania, sa vracia domov unavený. A nielen unavený, ale aj znudený. Žiť medzi zvieratami bez toho, aby mohol komunikovať a bez možnosti milovať, je nuda. Práca sama osebe nenaplní srdce človeka. Adam teda zaspí – akoby sa chcel vrátiť do ničoty, z ktorej vzišiel. Napokon ho avšak zobúdzá pohľad na Evu a pri

pohľade na ňu nachádza aj zmysel svojho života. Až v tomto momente chápe, prečo ho Boh stvoril takého. Je stворený spolu so ženou preto, aby mohol žiť spolu s ňou a žiť pre ňu. Celé jeho bytie je stворené vo vzťahu k nej. Je stворený vo vzťahu k nej tak, že sa môže rozhodnúť žiť pre ňu ako pre cieľ svojho života. Cieľom jeho života nie je práca, nie sú veci, ktoré ho obklopujú a nie je ani panovanie nad stворenými zvieratami a vecami, ale cieľ jeho života je iná osoba!

Adam hľadiac na Evu pochopí, že bol stvorovaný, aby vytvoril s ňou spoločenstvo, aby sa stal s ňou jedno. Podobne Adamovia a Evy všetkých čias sa stretávajú pri skúsenosti lásky a práve vďaka skúsenosti lásky odkrývajú zmysel svojho života. Skúsenosť lásky v nás zobúdzá príslub spoločenstva a ukazuje nám, že sa môžeme stať niečím viac ako sme teraz. Ukazuje nám možnosť nového šťastia života, pretože už existuje výnimočnosť a plnosť milovania, pretože už existuje znamenitá možnosť milovania a žitia jeden pre druhého.

Skúsenosť ľudskej lásky a jej poslanie

Keď nás niekto iný skutočne miluje v úplnosti a keď my milujeme v úplnosti niekoho iného, vnímame v tomto istú výnimočnosť a veľkosť nášho života. Plnosť lásky, ktorú žijú manželja,

je potom sprostredkovaná aj do života ich detí. Láska manželov je taká, aká je aj láska Boha, pretože táto láska dokáže milovať nového človeka ešte skôr ako on začne existovať, a práve tým, že ho miluje – ho plodí!

Každý z nás bol počatý v srdci Boha ešte skôr, ako sme začali existovať a tak isto každý jeden z nás bol počatý v srdciach našich rodičov ešte skôr, ako sme začali existovať. Kvôli tomu hovoríme, že manželská láska je láskou prokreatívnou, lebo má spoluúčasť na božskej Láске, ktorá je schopná splodiť osobu!

Skúsenosť lásky teda odkryva človeku veľkú pravdu, ktorá sa v nej samej skrýva. Je však potrebné vedieť pomáhať mladým pochopiť celú plnosť skúsenosti ich lásky, pretože ich skúsenosť s láskou je veľmi často zredukovaná len na jeden aspekt. A predsa mladí chcú skutočnú lásku, avšak pre pochopenie skutočnej lásky potrebujú pomoc. Poslaním rodinnej pastorácie je v prvom rade schopnosť pomôcť mladým interpretovať, vysvetliť skúsenosť ich lásky.

Ak odstránime z našich životov svetlo, ktoré nám ponúka skúsenosť lásky, ochudobníme sa. Láska je svetlom, ktoré je schopné osvetľovať a sprevádzať celý život človeka. Dnes, žiaľ, je toto svetlo vnímané tak, ako keby to bola len jedna malá iskierka. Iskrička citu. Láska je aj citom, ale nie je iba citom. Tam, kde je tma, aj maličká iskrička môže osvetliť celú izbu. Láska ako cit osvetľuje, ale láska ako cit je povolaná k dozrievaniu. Ak láska ako cit nedozrieva a nedozreje – zhasína. Vtedy nie je možné dať prísľub lásky.

Najväčším nepriateľom citovej lásky je čas. Nemôžem totiž sľúbiť, že zajtra budem cítiť to isté, čo cítim dnes alebo nemôžem sľúbiť, že o päť rokov budem cítiť to isté, čo cítim aj dnes. Láska sa tak nevníma ako svetlo pre celý život, ale stáva sa iba otrokom citu, ktorý vyhasína.

Pritom láska je práve naopak povolaná k tomu, aby sa stala nádejou! Aby prijala aj čas ľudských bytostí. Čas lásky má naplniť celý náš život a nielen jeden jeho moment. Kto som? Kým mám byť? Len vtedy, ak dokážeme interpretovať skúsenosť lásky, môžeme nájsť pravdivú odpoveď. Prečo ma Boh stvoril ako muža alebo ako ženu? Už môžem odpovedať: Boh ma stvoril ako muža alebo ako ženu preto, aby som mohol žiť v spoločenstve. Ale rozumiem aj tomu, že toto spoločenstvo je niečo, čo musím budovať. Cieľom môjho života je budovať spoločenstvo, budovať vlastnú rodinu.

Úžasná reflexia Jána Pavla II. nám pomohla dať správnu odpoveď na cieľ ľudského života. Ján Pavol II. mal skutočne veľmi dynamické poňatie ľudskej osoby, pretože človek sa môže stať niekým väčším od toho, akým je teraz. Avšak na to, aby človek mohol rásť, musí darovať samého seba, pretože prostredníctvom osobného sebadarovania sa človek stáva osobou.

Prof. José NORIEGA

Vicerektor Inštitútu Jána Pavla II. pre manželstvo a rodinu, Rím

preklad: *Marek ISKRA*

Krížová cesta očami učeníka, ktorého Ježiš miloval

Mnohí predou mnou sa pokúsili vyrozprávať udalosti, ktoré sa stali v našom národe, a ktoré nás tak veľmi rozdelili. Nik nebol múdrejší a láskavejší, nijaký zo zeme nemal takú moc, akú mal On, Ježiš. A predsa ho mnohí považovali za potulného vešťača, či jedného z mnohých kazateľov. Ale ja viem, že On je Boh a môj Pán... Ježiš...

I. Posledná večera

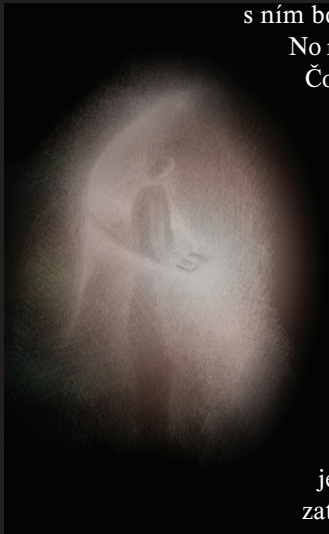
Bolo to pred veľkonočnými sviatkami. Spolu s Petrom som mal pripraviť večeru a baránka. Ježiš vtedy urobil čosi nezvyčajné. Vzal chlieb, rozlámал nám ho a povedal: „Jedzte, toto je moje telo.“ Potom nám podával kalich, bolo v ňom víno, a povedal: „Pite, to je moja krv.“ Nechápal som, čo hovorí. Nerozumel som. Porozumel som tomu až neskôr. Môj Pán sa mi dal za pokrm.

A ešte niečo urobil, na čo nemôžem zabudnúť. Prepásal si zásteru, vzal krčah s vodou a umýval nám nohy. Peter sa hneď ozval. Ani my sme nechceli, zdráhali sme sa, veď sme boli obyčajnými rybármi. Ale Ježiš nám nato povedal: „Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám.“ Vtedy Judáš zrazu vstal a odišiel. Teraz už viem, čo išiel urobiť.

II. Getsemanská záhrada

Po večeri nás zobral; mňa, Petra a Jakuba, do Getsemanskej záhrady, ktorá je za potokom Cedron. Chodievali sme sem často, lebo tu sme sa stretávali s Ježišom. Povedal nám, aby sme si sadli a bdeli, kým sa on pomodlí. Pamätám sa ako povedal: „Moja duša je smutná až na smrť.“ Potom od nás odišiel, ale nie ďaleko, len pár krokov, čo by kameňom dohodil. Ale my sme ani tú chvíľu nevydržali byť hore, zaspali sme. Až on nás prebudil. Bol smutný, že sme nedokázali s ním bdieť ani hodinu.

No niečo ho muselo veľmi rozrušiť, lebo po čele mu tiekli kvapky krvi...
Čo musel Ježiš vtedy pretrpieť?!...

III. Zrada a zajatie Ježiša

Keď nás vtedy, v Getsemany Ježiš zobudil, v diaľke sa mihali nejaké svetlá. Smerovali k nám a fakle blížiacich sa vojakov osvetľovali tvár Judáša, nášho Judáša, ktorý kráčal na čele kohorty. Boli medzi nimi i sluhovia veľkňaza a farizeji. Judáš pobozkal Ježiša. Hneď potom ho vojaci zviazali. Vôbec sa nebránil. Chceli sme ho brániť, Peter aj odťal ucho jednému zo sluhov, ale Ježiš nechcel, aby sme použili meč. Nevedel som, čo si o tom mám myslieť. Rabbi pôsobil pokojne, akoby vedel, že to príde. Vtedy mi došlo, čo hovoril Judášovi pri večeri. Už som chápal, kto je tým zradcom... a ten slizký bozk... strašne som sa zľakol, že aj mňa zatknú, a preto... preto som radšej utiekol... Pane, odpusť!

IV. Ježiš pred veľkňazom

Potom ho viedli za veľkňazom. Bol tam veľký zmätok. Akoby aj nie, keď všetko sa zbehlo tak rýchlo. Schádzala sa veľrada, už dávno podplatení svedkovia, proste celá tá farizejská smotánka. Vnútri vraj bolo rušno. Svedectvá krivých svedkov sa v dôležitých bodoch vôbec nezhodovali. No aj tak mu niečo našli. Ako hlavná vina bolo rúhanie sa. Kajfáš si roztrhol rúcho, keď mu Ježiš prisvedčil, že on je Mesiáš, ten, ktorého oni a ich predkovia čakali. No a pre Ježiša to bolo osudným. Za rúhanie si Žid zasluhuje najvyšší trest. Ale preto, že veľrada sama nemohla niekoho usmrtiť, musela ho ešte predviesť pred rímskeho prokurátora.

V. Peter zapiera Ježiša

Peter nám potom vo večeradle vyrozprával ešte jednu udalosť, ktorá sa stala na Kajfášovom nádvorí. Bol tam rozložený oheň a zohrievali sa pri ňom aj sluhovia, slúžky a strážnici. Keď tam prišiel on, jedna slúžka ho spoznala a presvedčala ostatných, že aj on je od toho z Nazareta. Ale on, asi zo strachu, zaprel nás i Ježiša. Presne ako keď mu to povedal pri večeri Majster. A vraj „aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ň!“ tak hovoril. Rýchlo sa stratila tá odvaha. Ale... ja by som asi tiež neurobil inak. Peter nám povedal, že aj kohút zakikirikal presne tak, ako to predpovedal Pán. Vraj ušiel a plakal ako... ako malé dieťa. Veľmi to ľutoval. To bol náš Peter - veľké dieťa.

VI. Ježiš pred Pilátom

Ako som povedal, veľrada nemohla nikoho usmrtiť, mohla to len žiadať od rímskeho prokurátora. Pred vládnu budovu sa zišiel dav Židov, nemohli ísť dovnútra, lebo podľa zákona by sa poškvrnili.

Ježiša museli v noci pred veľradou mučiť alebo aspoň biť. Lebo pohľad na neho nebol vôbec príjemný. A keď vystúpil Pilát, nemohol skoro ani hovoriť. Dav bol ako lev, ktorý si vyhladol obeť a lačne po krvi. Ako keby to bolo teraz, stále počujem tie hlasy. Zabi ho!, Ukrižuj ho!, Preč s ním!, Radšej on ako národ!... Zapichovali sa mi do tela ako klince, ostrejšie ako ihla. Hlava mi išla prasknúť. Hlasy za Majstrovu smrť silneli a len kde-tu som našiel ľudí, zväčša ženy, ktoré žiadali život. Aréna smrti silnela a tí, ktorí nesúhlasili, báli sa nahlas žiadať o Ježišov život.

VII. Ježiš - korunovaný trnám

Pilát nebol ako rozvášnený dav. Ako pohanovi mu bolo jedno náboženských sporov, hlavne po čom túžil, bolo mať aspoň cez sviatky pokoj. Pilát bol asi mojou, našou, jedinou šancou. Dal Ježiša previesť do vládnej budovy a zbičovať. Myslel si, že spor sa s tým vyrieši. Aj ja som v to dúfal. Keď ho potom, po bičovaní ukázali... to už nebol človek. Ani s vrahom by tak nezaobchádzali. Hlboké rany po tele, spôsobené nielen bičom ale i háčikmi vytrhávajúcimi kúsky mäsa, sa mi vryli hlboko do očí. Na hlavu mu dali sľaby korunu urobenú z trnia. Ten pohľad bol zúfalý. Keď som k tomu počul výsmech, a neustálu žiadosť o krv, stratil som všetku nádej. Aj tí niekoľkí priaznivci radšej odišli. Iba jeho matka, a ozaj len pár žien tam boli a plakali. Úbohá Mária!...

VIII. Pán Ježiš je odsúdený a berie kríž

Bolo vidieť, že Pilát sa usiluje prepustiť Ježiša. Ježiš napriek ranám pôsobil pokojne, vyrovnane. Bol si istý svojou nevinou. Možno mu Ježiš povedal niečo, čo ešte nepočul; niečo múdre, čím obrátil už davu. Veril som Pilátovi. Potom sa ktosi ozval a hrozil mu stratou priateľstva s cisárom. A vtedy sa stratili absolútne všetky nádeje. Ježiša vydal Židom, aby ho zavraždili. Jasot davu bol hrozný. Veľrada si navzájom blahoželala k víťazstvu zla, k čomu v podstate došla viac-menej vždy.

Vojaci zobliekli Ježiša z purpuru, čím rany začali opäť krváčať a na plecيا mu položili kríž. Krvilačný dav sa ešte aj vtedy sýtil výsmechom a pluvancami. A Ježiš bol aj teraz ticho... a šiel.

IX. Simon z Cyrény

V zástupe tých hrdých vykonávateľov rozsudku som bol aj ja, Ježišova matka Mária a niekoľko žien. Moji bratia zutekali. Slzy žien boli asi jedinými svedkami smútku a bolesti. Spolu s kvapkami krvi, oni jediné zvlažovali prašnú cestu na Golgotu. Ježiš s krížom párkrát spadol a aby sa splnil rozsudok, teda smrť až na kríži, nemohol zomrieť na ceste. Preto vojaci hľadali nejakú lacnú silu. No a keďže s kopijou v ruke ju nie je nikdy ťažké nájsť, priviedli istého Šimona, vraj z Cyrény, aby Ježišovi pomohol. Bolo to dobré, že ho zohnali, aspoň som mohol ísť s Máriou, tá tiež potrebovala oporu. No Ježiš, aj keď mal pomoc, šiel veľmi ťažko, do rán sa mu dostával prach, a k tomu ten neľudský zástup. Bol tichý a akoby v tichu nachádzal silu k ďalšiemu kroku...

X. Príbíjanie na kríž

Na Golgotu vystúpili okolo deviatej hodiny. Dav sa rozostúpil, aby vojaci mohli v ich mene vykonať vraždu. Ježiša zobliekli zo šiat. Všimol som si, ako si o ne losujú. V tom sa ozývali bolestné výkriky, ktoré smerovali od Ježiša a ešte dvoch zločincov, ktorí si teraz tiež odpykávali trest. Vojaci im kľincami prepichli ruky a nohy. Bol to hrozný pohľad. A keď kríž zdvihli, všeobecné ticho opäť vystriedal nával výčitiek, výsmechu. Vraj „Aha, to je ten kráľ“, na kríži mal totiž tabuľku Ježiš Nazaretský, kráľ Židovský; „Zostúp z kríža, aby sme uverili.“ Mária len plakala a plakala. Ved' akoby aj nie. Kto si vie predstaviť bolesť, akú má matka, keď jej syn pred jej očami zomiera a všetci sa z toho tešia?!...

XI. Ježiš na kríži zomiera

Nie je ľahké hovoriť o tom, čo človek cíti, keď stráca všetko. Ježiš bol mojím všetkým. Ved' preňho som opustil dom otca, a čo je najdôležitejšie, veril som mu. A teraz?... Akoby všetko padlo. Čo ma však posilňovalo alebo ten, kto ma posilňoval, bola Mária. Hovorila: „Toto sa taktó nekončí. Toto nie je koniec.“ Neviem prečo, ale veril som jej.

Ježiš nemohol dýchať, dusil sa. Vtedy mi povedal, len krátko, lebo viac nemohol. „Hľa, tvoja matka.“ A Márii povedal podobne. „Hľa, tvoj syn,“ pričom sa pozrel na mňa. Obaja sme plakali...a verili. Potom zvolal: „Je dokonané!“ Keď Ježiš vydýchol, bolo asi dvanásť hodín.

Bol to neobyčajný koniec... alebo žeby začiatok?!!

XII. Ježišovi prepichujú srdce

Zástup na Golgote bol stále redší a redší. Mnohí sa zľakli, lebo hneď po Ježišovej smrti sa začali diať čudné veci. Nastala po celej zemi tma, bolo cítiť záchvevy zeme, pukali skaly, v chráme sa roztrhla opona a niektorí videli mŕtvych vstávať z hrobov. To všetko mi dodávalo odvalu veriť, že Ježiš nebol iba človekom. No nevedel som, čo bude. Vtedy prišiel jeden z vojakov, z tých, čo lámali kosti tým dvom zločincom vedľa Majstra, a prepichol mu kopijou bok. Kostí mu už nepolámali. Ale zo srdca mu tiekla voda a krv. Ježiš naozaj nebol iba človekom.

XIII. Ježiša skladajú z kríža a pochovávajú

V podvečer dňa, keď nášho Pána ukrižovali, sa už nesmelo pracovať, ani pochovávať. Keďže Ježiš zomrel okolo dvanástej hodiny, bol krátky čas na pochovanie jeho tela. Jozef z Arimatey požiadal o sňatie Ježišovho tela a pochovanie. Pilát súhlasil.

Pomôcť prišiel aj Nikodém, Mária Magdaléna a Mária Jozesova. Nechcel som uveriť, že v plátne je zavinutý ten, čo nakrmil päťtisícový zástup piatimi chlebmi a dvoma rybami; ten, čo mne a mojím bratom, kráčajúc po hladine mora, povedal: „Nebojte sa, to som ja“; ten, čo neodsúdil cudzoložnicu; ten, čo hovoril pravdu tam, kde sa ju nikto neopovážal spomenúť; ten, čo sa nám zjavil v sláve Boha na vrchu Tábor.

A to nebolo ľudské, ale božské. No a teraz? Nie, nevedel som, čo si mám o tom myslieť a čo sa bude diať. Len Mária vo mne dúchala iskru záhadnej nádeje...

XIV. Zmŕtvychvstanie

Sviatok Paschy som ani ja a ani bratia neprežili sviatočne. Za zatvorenými dverami sme všetci spomínali, premýšľali a báli sa, čo bude. Zážitky s Ježišom boli pre nás tak živé,... tak živé, že sme nemohli prestať myslieť na udalosti predvčerajška. V tom nám niekto zabúchal na dvere. Preľakli sme sa, no našťastie to bola Mária Magdaléna. Ako zmyslov zbavená nám niečo vysvetľovala, zadýchaná hltala slabiky, až po chvíli sme porozumeli jej desivej... desivej? Áno, vtedy ešte desivej správe... Hrob bol prázdny!... Hovoríme si: „Vymýšľa si, hlúpa ženská,“ ale mne a Petrovi to nedalo. Utekali sme spolu k hrobu. Vôbec som si nevšimol, že Peter zaostal. Pýtal som sa, čo sa mohlo stať; vymýšľa si Mária? Alebo žeby vojaci? Alebo žeby... Nie, nie, to bolo vylúčené. Hrob bol skutočne prázdny, kameň odvalený, plachty poskladané. Mala pravdu. Ale kde je Ježiš?... A večer sa to stalo. Prešiel cez zatvorené dvere, ale nebol duch. Bol to On, náš Majster. On žil! Náš Majster žil!

Ja som to videl, a vydávam o tom svedectvo. A toto svedectvo je pravdivé, lebo túžim, aby ste aj vy uverili, že... Ježiš žije...!

... ABY STE NIKDY NEMUSELI POVEDAŤ „ĎALEKO JE BOH“

18. február je v cirkevnom kalendári spomienkou na bl. Fra Angelica, patróna umelcov. Teda je viac ako symbolické, že práve v tento deň prijal pozvanie k nám do seminára človek pôsobiaci v umelecko-kultúrnom prostredí. Tak, ako sa on delil s nami, chceme, aby týmto interview zavítal aj k vám. Robo Kazík!

Dovoľte nám nazrieť do obdobia Vášho detstva. Jeden z Vašich albumov ste nazvali „Mojim najdrahším“, kde spievate o matke, otcovi, starých rodičoch. Ako si spomínate na toto obdobie?

Skôr ako odpoviem na otázku, musím sa priznať, že už som spieval a vystupoval všade, ale na takejto pôde som ešte nebol. Teraz k otázke.

Prežil som šťastné detstvo. Pochádzam z dediny, ktorá bola sídlom prezidenta T. G. Masaryka, teda z Topoľčianok. Mojim rodičom vďačím za dobrú kresťanskú výchovu. Ako deti (mám ešte dvoch bratov) nás učili skromnosti, ktorá v dnešnej dobe mnohým chýba. Totiž mnohokrát ľudia, ktorí sú zdraví, chcú mať domy, autá, jachty. Keď však človek stratí zdravie, až v tej chvíli sa jeho túžby zúžia a jeho jediným prianím a hodnotou sa stáva zdravie. Keď som bol malý chlapec, najväčší zákusok, ktorý sme doma mali, bol chlieb, ktorý sa namáčal do vody a kryštálového cukru. Pamätnými pre mňa sú Vianoce. Náš vianočný stromček bol ozdobený kúskami chleba, ktorý nahrádzal dnešné salónky, až neskôr „prišli“ sladkosti. Musím sa vám priznať, že ako dieťa som si v noci, keď už všetci spali, nejakú tú maškrtu zo stromčeka „ukradol“. Moji rodičia, aj napriek skromnosti, v ktorej sme žili, sa snažili nám deťom dať všetko, čo mohli.

Čo považujete za najväčšie ocenenie, ktoré ste získali vo svojej doterajšej speváckej kariére?

Živo si spomínam, ako po jednej autogramiáde prišla za mnou jedna staršia pani a keď som jej odovzdal fotografiu s podpisom, povedala mi tieto slová: „Pán Kazík, musím Vám povedať, že Vy ste pre mňa viac ako desať „dochtorov“. Keď počujem Vaše piesne, zabudnem na všetky starosti a bolesti.“ Toto považujem za jedno z najkrajších a najväčších ocenení, akému

sa nevyrovná ani jeden zo Slávikov, ktorých som získal.

Je o Vás známe, že ste boli veľkým priateľom Ivana Krajička. Kým bol pre Vás tento človek a čo pre Vás znamenal?

Bez neho by som tu možno dnes nebol ani ja. V tomto človeku som vnímal v jednej osobe herca, speváka, režiséra, moderátora a scenáristu. S Ivanom som prežil veľmi veľa pekného. Sprevádzal som ho na mnohých jeho programoch a práve jemu vďačím za to, že som sa stal známym. Určite si ho pamätáte, ako nás v relácii Repete sprevádzal na hudobných nástrojoch. Keď spieval Peťo Stašák pieseň *Čardáš dvoch srdc*, Ivan hral na husliach. Pri mojej piesni *Žiarí more* hral na balalajke a keď som spieval pieseň *Marína*, on si zobral harmoniku a hral na nej. On však ani na jednom z týchto nástrojov hrať nevedel. Bol to skutočný umelec, majster improvizácie. Znamenal pre mňa veľmi veľa...

Fenomén umelcov je trochu iný ako ukazujete Vy (opakované manželstvá, rozvody). Vy aj napriek svojej popularite žijete stále s Vašou manželkou, ktorá je zároveň i jedinou ženou Vášho života. Čo pre Vás znamená Vaša žena a rodina?

Tomu, že je to dnes tak, ako si spomenul, vďačím určite mojim rodičom, ktorí mi boli vzorom a príkladom vzájomnej lásky. Dnes vám môžem zodpovedne povedať, že neľutujem, že som si zobral práve svoju manželku za ženu. Je pre mňa vzorom pravej a obetavej matky a manželky. Viete, my speváci a umelci vďaka našej profesii stretávame v živote veľmi veľa žien. Avšak v mojom živote som stále myslel na svoju manželku, ktorá ma čakala doma. Naozaj by som ju nevymenil ani za

100 koní...(smiech). Ona je naozaj pre mňa darom od Boha. Nemala to určite so mnou nikdy ľahké. A najväčším princípom pre mňa je rodina. Mám dvoch synov, ktorých som sa vždy snažil vychovávať v tomto duchu.

Aj napriek tomu že ste umelcom, nezabudli ste na Toho, ktorému vďačíte za dar hlasu. Kým je teda pre Vás Boh?

My, ľudia máme v sebe často tendenciu spomenúť si na Pána Boha len vo chvíľach, keď sa nám nedarí, kedy pociťujeme váhu problémov a ťažkých chvíľ. Pokiaľ všetko funguje, akoby sme zabúdali na Neho. Musím povedať, že k láske a k úcte voči Bohu ma naučila moja maminka. Bola to práve ona, ktorá mi vštepovala do srdca skutočnosť, že keď nezabudneme na Pána Boha, On bude neustále s nami. Všade tam, kde budeme. Som nesmierne vďačný za všetko, čo mi Boh dal. Skutočnosť, že

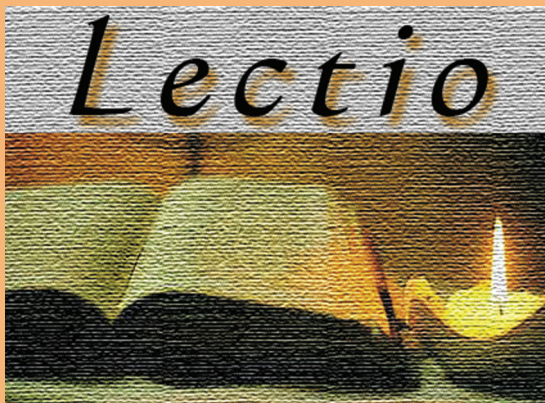

mám dvoch úžasných synov, manželku, maminku, ktorá ešte žije a že mám okolo seba priateľov, nie je predsa samozrejmosťou. A práve dnešný deň je pre mňa veľmi hodnotný a možno aj to, že som tu medzi vami vnímam ako prejav vďaky Bohu za to, že mi to umožnil.

Váš odkaz čitateľom Xaver-a?

Prajem vám všetkým, aby ste nikdy nemuseli vo chvíľach života povedať slová „ďaleko je Boh“. Aby si vás vaši blízki, rodina, priatelia vždy nesmierne vážili, ctili a veľmi vás ľúbili. To vám z úprimného srdca želám.

*Siard Dušan SKLENKA, O. Praem., 5. ročník
Ján JÁGER, 1. ročník
foto: Dominik JÁGER, 1.ročník*

prvého čítania prvej pôstnej nedele

Náš profesor biblíka S.S.Lic. BLAŽEJ ŠTRBA každú strednú pôstneho obdobia viedol v Kňazskom seminári Lectio liturgických čítaní nasledujúcej nedele. Prinášame vám časť tejto hodnotnej iniciatívy.

V Cirkvi oddávna existovala tradícia „hlbkového“, duchovného čítania Svätého písma, známa ako *lectio divina*, ktorého bytostnou stránkou je *ruminatio* – „prežúvanie“. Má 4 časti: *lectio* (čítanie), *meditatio* (rozmyšľanie), *oratio* (modlitba), *contemplatio*, ktoré spontánne prechádza do *actio* (konanie). Z časových dôvodov nemôžeme tu spoločne prejsť všetkými krokmi, a preto naše stretnutia budú zamerané na prvý krok – *lectio*. Aby tento prvý krok bol naozaj počiatkom ďalších krokov, uvedomme si niekoľko aspektov nášho spoločného čítania.

Niekoľko poznámok k nášmu spoločnému prístupu k Svätému písmu

1. Budeme sa približovať k Svätému písmu spôsobom, ktorý môže praktizovať každý človek, ktorý chce bližšie spoznať to, o čom sa v Písme rozpráva. Budeme ho teda čítať nie ako kritickí

odborníci ale očami učeníkov a pozorných čitateľov. Spoznávaním Písma totiž chceme spoznávať nášho Pána.

2. To nás bude samo aj vystíhať pred tzv. „diabolským“ vysvetľovaním, či používaním citátov Písma (porov. diabolov postoj k Písmu z Lk 4,1-13). Nechceme „strielať“ argumenty Písma, usvedčovať, aby sme, ako diabol, ktorý pozná literu zákona vynikajúco, nezmenili Slovo života na zbraň rozdelenia a pokúšania; nemôžeme si namýšľať, že pojmem, či pochopíme Písmo celkom. Naopak, chceme sa ním nechať objať.

3. Nechceme objaviť nové vieroučné poznatky, ale objaviť Slovo pre nás – tu a teraz. Nie niečo také, čo nikto v živote nevidel, ale to, čo som ja osobne možno ešte nezbadal. Vtedy začína byť Božie slovo v nás živé. Tým nám Sväté písmo odkrýva aj vzťahy Boh-ja, Boh-my a my-navzájom.

4. Okrem dôvery v pomoc Svätého Ducha pri našom prežúvaní Písma nám môžu pomôcť aj otázky: Čo chcel autor povedať? A čo hovorí samotný text Písma? Prečo nám ho autor napísal? Čo nás na texte udivuje?

Kontext state Dt 26, 4-10

Deuteronomium (Dt), kniha napísaná veľmi dôkladne a hlboko teologicky, je posledná (5.) kniha Mojžišovho zákona (Tóry), ktorý NZ volá „zákon“. Dt je akýmsi teologickým stredom, srdcom Starého zákona. Samotná kniha je predstavená ako veľká Mojžišova kázeň. Mojžiš stojaci na Moabských stepiach, už pred Jordánom, proklamuje novej generácii Izraela veľkú reč (presnejšie sú tri hlavné Mojžišove prehovory Dt 1-4; 5-28 a tzv. Moabská zmluva v kap. 29-30). V záverečných kapitolách (31-34) je opísaný viac dej a Mojžiš už nie je jediným dejateľom. Jozue je predstavený ľudu ako nový vodca, Mojžiš spolu s Jozuem prednesú pred zhromaždením ľudu pieseň, potom požehná synov Izraela a zomiera. Mojžišove prehovory aj následné udalosti v Dt sa udejú v jeden deň, ktorý je súčasne aj Mojžišovým posledným dňom. Na záver svojho života teda najprv zhrnie a prerozpráva niektoré minulé udalosti, a nanovo ich vyloží. Vykladá minulé dejiny a tým hneď na začiatku predstavuje aj určitý kľúč. V Mojžišových nábádaniach (parenetická časť, kap. 5-11) je aj veľký príkaz Šema Israel – Počúvaj Israel (6,4-7). Z tejto časti berie aj Ježiš odpoveď pre diabla z úryvku budúcej prvej pôstnej nedele (porov. Lk 4,8).

Israel, nezabudni na Egyptskú porobu!

Text prvého čítania je z 26. kapitoly Dt. Prvé slová vyznania Izraelitu, keď príde do chrámu, majú byť pripomienkou na jeho potulný, nomádsky pôvod („môj otec bol blúdiaci Aramejčan“) a na následný pobyt v Egypte¹; no ten pobyt je nezabudnuteľný! Izraelita bude vyznávať, že spomienka na Egypt je smutná, ba priam bolestná: „zle s nami zaobchádzali“ (v. 6).

Totíž v pôvodine je táto egyptská poroba charakterizovaná ako pomerne tvrdá: zle, zlomyseľne, hriechne s nimi zaobchodili. Všetko stvorenie je od počiatku „dobré“ a tu nejaký vládca s ním „zle“ zaobchádza. Nadvláda Egypta sa dostáva do protikladu s dobrým Božím plánom. A hoci „sme boli veľký a silný národ“, zaobchádzali s nami zle, zlomyseľne. Ponižovali nás, a uvalili na nás obrovské bremeno ťažkých prác.

Pán zasiahol

Ďalej však si veriaci Izraelita musí pripomínať aj to, ako „sme volali k Pánovi, Bohu našich otcov“ a tiež to, že Pán vypočul, zhliadol a zasiahol v prospech utláčaného jeho ľudu. Každý jeden bude vyznávať nezabudnuteľným spojením predovšetkým to, že Pána „nás silnou rukou a vystretým ramenom za veľkého strachu, znamení a zázrakov vyviedol z Egypta“ (v. 8). Termín „veľký strach“ (mora gadol) či „veľká hrôza“ sa vzťahuje na veľkolepý a završujúci moment záchrany Izraela: prechod cez Červené more. Ešte dokonca aj po východe z Egypta po desiatich ranách, a pred Červeným morom mali Izraeliti existenčnú krízu strachu (Ex 14,10-14). No „veľký strach“ je predovšetkým pamäťou veľkej bázne Izraelitu. Mojžiš pripomína, že

treba pamätať práve na Pánovo vypočutie a zhliadnutie: 1. Pán vidí – „zhliadol na nás“. A nielen to! 2. Pán sa rozhodne – „vyviedol nás z Egypta“. Ani to nestačí.

Pán nám dal viac ako vytiahnutie z „kaše“

Mojžiš pripomína, že Pánov záchranný plán je nielen vyslobodiť, ale aj viesť. Tak vyvedenie z Egypta (26,8) ako vovedenie do zaslúbenej zeme (26,9) sú najdožitejšie časti viery, ktoré Mojžiš vkladá do úst modliaceho sa návštevníka chrámu. Vyslobodenie zo zla nestačí Božej добрote! Jeho záchranný plán neostane na pol ceste. On svoj vyvolený ľud aj vovádza do dobra! Volali sme k Pánovi, k Bohu svojich otcov a on nás vypočul a zhliadol na naše poníženie, lopotu a útlak. Nielen odňal nám trápenie, ale nám dal niečo neporovnateľne väčšie – „krajinu oplývajúcu mliekom a medom“. Exodus z Egypta bez vovedenia do zaslúbenej zeme nemá teda zmysel. To by Izrael blúdil po púšti, po mieste ktoré nebolo cieľom ich cesty. Izrael by bol odkázaný na smrť na púšti a Boží plán na podvodný projekt. Mojžiš nepripomína to, že Pán sýtil Izrael štyridsať rokov mannou práve na púšti, no patrí to spolu s ďalšími jeho

zázrakmi neodvratne k spomienke na cestu cez púšť. Akoby mu Mojžiš pripomínal, aj na toto budeš pamätať, Izrael, keď prídeš do chrámu (26,2-4; 26,10), o tomto budeš rozmýšľať (8,2). Každý rok si budeš pripomínať, že si bol tulák a v cudzej krajine týraný a ponižovaný chudák, a že Pán ťa vyslobodil (26, 5-6.7b).

Egypt – vyspelá kultúra, ale Pán má viac

Pripomienka na život v Egypte a Pánov zázrak vyslobodenia z Egypta je tým silnejšia a nadobúda obdiv nad dielom Jahveho, čím viac si uvedomíme, že Egypt bola krajina vysokého teologického náhľadu aj na posmrtný život. Dnes spoznávame ako dávnu vyspelú kultúru, ktorá mala pomerne hlboké teologické chápanie. Vtedajší Izraelita, ubiedený v tejto krajine, sa cítil maličký pozerajúc na kolosálne výtvy tejto egyptskej nábožnosti: na hrobky faraónov a chrámy rôznych bohov. A hlavne strácal istotu v svojho Boha, ktorý bol takmer nebadateľný. Kdeže je náš Boh? Práve pri konfrontácii kultúr a náboženských náhľadov medzi obrovským Egyptom a malým Izraelom, pútnik Izraelita si uvedomuje veľkosť Pána, Jahveho, Boha Izraela. Uznáva, že náš Boh je oveľa väčší ako Egypt a celou svojou náboženskou kultúrou. Z ruky faraóna, nás predsa vyslobodil.

Jeruzalemský chrám – „miesto“ Záchrancu

Mojžiš teda zdôrazňuje, že keď budete v zaslúbenej zemi, v krajine oplývajúcej mliekom a medom, v krajine, ktorú Pán sľúbil vašim otcom prísahou, zmluvou, tak vystupujte do chrámu (26,2b), aby ste tam vzývali Jeho meno. Medzi nariadeniami Mojžiša o tom ako

zabezpečiť istý a jediný kult Pánovi, Mojžiš zdôrazňuje práve vyznanie viery v celkový Pánov plán záchrany Izraela (26,4). Pán nás vyslobodil a jedine tomuto Pánovi musíte slúžiť. Jedine jemu sa bude vzdávať poklona, jedine jemu bude vyhotovené „miesto“ – jeruzalemský chrám a teda všetko sa bude organizovať vzhľadom na teologické centrum.

Krédo Izraelitu (26,6-10)

V tomto kréde Izraelského pútnika je zhrnuté to najpodstatnejšie, čo nábožný Izraelita vo svojom tradovaní prijal, s čím má spojenú vieru v Boha a to, čo má vyznávať: Pán, náš jediný Boh, nás vyvedol silnou rukou a vystretým ramenom, veľkou hrôzou, znameniami a zázrakmi. Nezabudneš na pobyt v bohatom a všestranne vyspelom (hospodársky, kultúrne, spoločensky, duchovne i teologicky) Egypte, na pomínutelnosť putovania, a takisto ani na vstup do zaslúbenej zeme; budeš si pripomínať, že náš Boh, Pán, je aj nad týmto všetkým. Posledná a nevyhnutná časť kréda je to, že Pán nás priviedol na toto miesto (26,9).

Boh je pedagóg, ktorý pokoruje nie aby zničil, ale aby zachránil

Krajinu, o ktorej sa vždy hovorí ako o krajine oplývajúcej mliekom a medom, Mojžiš poznal už z Pánovho zjavenia ohodnotenú ešte kvalitnejšie: je to krajina „dobrá a široká“ (Ex 3,8), čo nepovie nikdy počas celého života, iba počas tejto jeho veľkej kázne v Dt (1,35; 3,25; 4,21.22; 6,18; 8,7.10; 9,6 a 11,18). Mojžiš verbali- zuje nedávnu skúsenosť Izraela a vykladá mu ju vo svetle svojho poznania Pánovho plánu. Vyslovuje istotu, že sme tu, slobodní od útlaku

a prešli sme i obrovskou skúškou putovania cez púšť. Nezabúdaj teda, že Boh ťa pokoril nie preto, aby ťa zničil, ale aby ťa priviedol k poznaniu Pána. Bol ti pedagógom, viedol ťa, aby si spoznal Jeho samého – to je jedna podstatná skúsenosť z púšte (Porov. 8,1-5).

„Štyridsať rokov ťa vodil na púšti, aby ťa pokoril, vyskúšal a zvedel, čo je v tvojom srdci, či budeš zachovávať jeho príkazy, alebo nie. Pokoril ťa a dal ti hladovať; potom ťa krmil mannou, ktorú si nepoznal ani ty, ani tvoji otcovia, aby ti ukázal, že človek žije nielen z chleba, ale že človek môže byť živý zo všetkého, čo vychádza z Božích úst“ (8,2-3). Odvážnu náuku podáva Mojžiš, keď zdôrazňuje, že práve v momente hladu si človek uvedomuje, že nielen z jedla je živý. Nábožný Izraelita a pútnik do Jeruzalemského chrámu bude obetovať Pánovi prvotiny z úrody zeme, aby si pripomenul čas milosti Božej manny a starostlivosti na púšti. Každoročne nech vyznáva a obetou si pripomína neuhasínajúcu Božiu starostlivosť o Jeho ľud.

Prázdniny na horách

Po náročnom zimnom semestri a ešte náročnejšom skúškovom období bolo potrebné obnoviť sily oddychom na prázdninách. Tento rok boli špeciálne. Okrem Borisa a Olivera, našich diakonov, ktorí boli na diakonskej praxi, sme semestrálne prázdniny trávili spolu, rozdelení do troch skupín na troch miestach (Donovaly, Kremnické Bane, Mýto pod Ďumbierom). A nejako takto to obnovovanie vyzeralo:

Donovaly

Miestom oddychu 4. ročníka boli Donovaly. Zasněžená krajina nás privítala v pondelok ráno spolu s pánom farárom Mariánom Bublincom, ktorému sme na päť dní „pomohli“ spravovať faru. Funkčné vleky a lanovky nás hneď vytiahli von, ale ceny lístkov nám naznačili, že ich veľmi nezatažíme. Svahy boli dobre upravené a lyžovačka mohla začať. Keďže po takej lyžovačke človek poriadne vyhladne a sestričky kuchárky ostali v seminári, kuchársku čiapku si nasadil najstarší brat Zdeněk. Išlo mu to senzačne až na štvrtok, kedy sme mu počas jeho neprítomnosti zjedli nedokončený guláš. Zdenko vie okrem varenia a lyžovania aj lietať. Samozrejme

len s padákom, čo nám aj názorne predviedol. Skúšali to aj niektorí z nás, ale pokusy odlepiť sa od zeme na viac ako 2 sekundy boli neúspešné. Museli sme sa uspokojiť s tým, že vieme lyžovať, teda poniektorí. Päť dní nám ubehlo ako voda a my sme boli celí, začo veľmi vďačíme našim anjelom strážnym. Vďaka patrí aj pánovi farárovi za ubytovanie, nášmu profesovi filozofie Miroslavovi Kuricovi, ktorý sa staral o náš duchovný pokrm i ostatným, ktorý nám tento výlet umožnili.

Peter SEKEREŠ, 4.ročník

Kremnické Bane

S neuhasteľným smädom po chvíľach oddychu sa osemčlenná partia mladých lyžiarov sprevádzaná naším otcom prefektom, ktorý vždy s profesionálnym prístupom splnil každú našu požiadavku, rozhodla stráviť semestrálne prázdniny na rozprávkovo zasnežených horách tejto malebnej farnosti. Nohy, ktoré sme v žiadnom prípade nenechali oddýchnuť, sme vždy uvádzali do akcie, a to hlavne na lyžiach, bežkách, korčuliach, či v dobrej horskej obuvi. O vrchol dňa –svätú omšu – sa s ochotou postaral miestny duchovný otec. Spolu s malou hŕstkou tamojších veriacich sme vytvorili tú pravú duchovnú rodinu. Ojedinelý poriadok na izbách predznamenal náš skorý odchod a nové sily do štúdia zase radostný príchod do seminára.

Erik POHORELEC, 2. ročník

Mýto pod Ďumbierom

Podobne ako ostatní Bohoslovci po ukončení všetkých skúšok sme sa aj my prváci spolu s niekoľkými tretiakmi a piatakmi vybrali na semestrálne prázdniny. Naším prechodným domovom sa na pár dní stala fara v Mýte pod Ďumbierom. Tu sme sa snažili po namáhavom skúškovom období znovu načerpať sily do ďalšieho semestra. Ideálne pre to bolo lyžovanie. Kto mohol, si už niekoľko dní predtým zaobstaral lyže i všetko k tomu potrebné. Počas lyžovačky sme prežili mnoho krásnych chvíľ, či už na svahu, kde sme si museli niektorí navzájom pomáhať, najmä tak, že niektorí z nás sa na pár hodín stali „inštruktormi lyžovania.“ Núdzu o bratskú lásku a vzájomnú pomoc nebola ani na fare. Tá sa prejavila v netradičných službách, na ktoré nie sme v seminári zvyknutí. Patrilo sem najmä varenie, ale i chystanie dreva a prikladanie do kachiel. Veľmi dôležitými časťami nášho dňa, tak ako v seminári i tu, bola spoločná modlitba, svätá omša a osobné stretnutia s Eucharistickým Kristom, využili sme tak možnosť, že dvere tunajšieho chrámu boli otvorené po celý deň. Keď človek prichádza na návštevu, prináša zväčša nejaký dar alebo malú pozornosť tomu, koho chce navštíviť. My sme tiež zanechali dar, ktorý bol tak trochu netradičný. Myšlienka vznikla na podnet miestneho pána farára. Po jednej farskej svätej omši sa traja z nás podelili s veriacimi o ceste ich povolania, ako i o živote s našim Pánom. Dúfam, že tým zasiali aspoň malé semienko povzbudenia vo viere do prítomných veriacich.

Ani sme sa nenazdali a náš pobyt sa pomaly skončil. Teraz sme už opäť v seminári a pokračujeme na našej ceste k Ježišovi a jeho kňazstvu. Pevne verím, že túto cestu nám budú spievajúť i nádherné spomienky na naše prázdniny na Mýte.

Peter LUPTÁK, 1. ročník

Kremnica – diakonská prax

V tomto historickom mestečku som síce zlato nenašiel, ale určite mnoho „zlatých“ duší. Milé bolo hneď prvé privítanie a atmosféra na fare sa po celý čas niesla v duchu rodinného a často veselého spoločenstva. Okrem diakonskej služby pri oltári v troch kostoloch, vrátane „kazateľského“ týždňa a prvého pohrebu, som si obhliadol školu, poslužil v charite, navštívil domov dôchodcov a nemocnicu. Vzácné boli chvíle s mládežou, účasť na farskom plese, výlet s miništrantmi, návštevy rodín, ale aj prekvapivé „náhodné“ stretnutia a rozhovory s ľuďmi. Verím, že na takúto prvú „lásku“ sa nezabúda.

Oliver ČERNÁK, 6. ročník

8-smerovka

Riešenie hlavolamu z vianočného čísla (3/2006): *Rybky chová Nemeč*. Knihu meditácií Sandra Vitaliniho *Mária v Novom zákone* sme poslali trom vylosovaným riešiteľom: Anne Holey z Partizánskeho, Zuzane Hošťákovéj z Trenčianskej Teplej a Alžbete Balážovej zo Žarnovice. Hlavolam bol ľahší ako v predchádzajúcich číslach – čo sa odrazilo aj na počte odpovedí, ktoré prišli do redakcie, preto sme sa rozhodli pre ľahšie krížovky, aby sa zapojilo čo najviac čitateľov.

Boh hľadá človeka...(dokončenie v 8-smerovke)

Každé správne riešenie (Benedikt XVI. – Deus caritas est) poslané do redakcie (e-mailom, poštou, SMS na číslo 0915 438 326 alebo 0914 292 985) do 20. 5. 2007 bude zaradené do zlosovania o knižné ceny. Odmenní budú 3 riešitelia. Nezabudnite uviesť kontakt, vek a adresu, aby sme vedeli, kam máme výhru poslať.

S I M O N Z C Y R E N Y
J G O L G O T A Z J D E
K A T E C H U M E N O V
M B N J D I N E L V B J
E A E C H K O E E M R Y
L T E H D R Z I N A Y E
A H V O I I L S Y L L T
Z A K R I Z M A U E O A
U D L Y S K Y P B I T M
R C E C H V Z K T B O I
E A V H H M A R I A R R
J O Z E F O C B O H H A

SIMON Z CYRENY, DOBRY LOTOR, JAN, OLEJ CHORYCH, KRIZMA, MARIA, KATECHUMENOV, GOLGOTA, LEBKA, GABATHA, JERUZALEM, JOZEF, ARIMATEY, KRIZ, VELKY, BIELA, ZELENY, PASIE, BOH

Dodá Lúč

“Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.” Mt 5,16